

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Vřeskovice

1877–1950

Inventář

EL NAD č.: 1571

AP č.: 684

Eva Ulrichová

Klatovy 2019

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původce archiválií archivního fondu: Místní školní rada Vřeskovice (1868–1949)

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada ve Vřeskovících vznikla pravděpodobně podle uvedeného nařízení v roce 1868. V té době byla Obecná škola ve Vřeskovících dvojtřídní. Ke školní obci byly přiškoleny obce Vřeskovice, Biřkov, Borovy, Dlouhá Louka a Roupov. Školní budova čp. 77 byla postavena v roce 1828. V roce 1882 byla škola rozšířena na trojtřídní, a tak byla zakoupena, opět ke školním účelům, stará školní budova čp. 36, postavená v roce 1804 a prodaná v roce 1828 za 1200 zl. od velkostatku v Červeném Poříčí. Od školního roku 1890/91 byla zřízena čtvrtá třída.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. Ustavující schůze nové Místní školní rady ve Vřeskovících se konala dne 28. března 1921. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

Výnosem zemské školní rady ze dne 18. října 1939 byla povolena pátá definitivní třída. Dne 31. července 1940 byla povolena zatímní šestá třída, která však byla zrušena výnosem ze dne 26. listopadu 1941 z důvodu snížení počtu žáků.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. Podle tohoto nařízení byla jmenována Okresním úřadem v Přešticích nová Místní školní rada ve Vřeskovících, jejíž ustavující schůze se konala dne 13. července 1941. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní (újezdní) školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený

představený školní obce). Dne 15. března 1944 došlo k předání veškeré agendy bývalé Místní školní rady ve Vřeskovcích Josefu Kalinovi, pověřenému představenému školní obce. Jeho zástupcem se stal Karel Kaňák, řídící učitel ve Vřeskovcích.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 6. ledna 1946 složila nově zvolená Místní školní rada ve Vřeskovcích slib do rukou předsedy Místního národního výboru ve Vřeskovcích.

V letech 1945 a 1946 se odstěhovalo mnoho rodin do pohraničí, čímž došlo k velkému úbytku školních dětí, a tak byla škola od 1. května 1946 organizována jako trojtřídní.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Poslední schůze Místní školní rady ve Vřeskovcích se konala dne 19. února 1950, kdy došlo k projednání a schválení účetní závěrky za rok 1949.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány 6. srpna 1975 – přír. č. 92/75 Základní devítiletou školou ve Vřeskovcích.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1877–1950. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Fond obsahuje 3 úřední knihy z let 1877–1950 (0,04 bm), 3 registraturní pomůcky z let 1901–1950 (0,02 bm) a 1 karton spisů z let 1879–1926 (0,11 bm).

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

I. Úřední knihy

Správní knihy

II. Registraturní pomůcky

Podací protokoly

III. Spisový materiál

Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 3 knihy zápisů ze schůzí z let 1877–1950, které poskytují přehled o složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. Dále jsou ve fondu uloženy 3 podací protokoly z let 1901–1950.

Ve fondu se dochovalo několik spisů, ze kterých lze čerpat údaje např. o ustanovování učitelů, z úřední korespondence s okresní školní radou a okresním školním výborem můžeme získat informace o celkové činnosti místní školní rady. Finanční záležitosti místní školní obce dokumentují rozpočty v letech 1919–1926.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2018 a archivní pomůckou jej opatřila v roce 2019 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 16. 1. 2019

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Triviální škola Vřeskovice*, knihy inv. č. 270–274.

SOKA Klatovy, fond *Základní škola Vřeskovice*, knihy inv. č. 393–395.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Vřeskovice*, knihy inv. č. 1–2, 20.

SOKA Klatovy, fond *Místní národní výbor Vřeskovice*, kniha inv. č. 1.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Kříž Martin. *Toulky minulostí Vřeskovice*. Klatovy: Nakladatelství Arkáda, 2002.

Příloha: Seznam použitých zkratek

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
OŠR	okresní školní rada
ppr	podací protokol
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Úřední knihy

Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (10. 5. 1877 – 4. 10. 1891)	1877–1891	ukn 1
2	Zápisy ze schůzí (9. 1. 1892 – 18. 7. 1920)	1892–1920	ukn 2
3	Zápisy ze schůzí (24. 10. 1920 – 19. 2. 1950)	1920–1950	ukn 3

II. Registrurní pomůcky

Podací protokoly

4	Podací protokol (1. 1. 1901 – 30. 12. 1915)	1901–1915	ppr 1
5	Podací protokol (3. 1. 1916 – 9. 12. 1924)	1916–1924	ppr 2
6	Podací protokol (5. 1. 1925 – 13. 4. 1950)	1924–1950	ppr 3

III. Spisový materiál

Spisy

7	Úřední korespondence – okresní školní rada (1879–1920) – okresní školní výbor (1920–1925)	1879–1925	kar 1
8	Učitelé (ustanovení)	1878–1925	kar 1
9	Rozpočty místní školní obce	1919–1926	kar 1

Název archivní pomůcky: Místní školní rada Vřeskovice

Značka archivního fondu: MŠR Vřeskovice

Časové rozmezí: 1877–1950

Počet evidenčních jednotek: 7 (3 úřední knihy, 3 podací protokoly, 1 karton)

Počet inventárních jednotek: 9

Rozsah v bm: 0,17

Stav ke dni: 16. 1. 2019

Zpracovatel archivního fondu: Eva Ulrichová

Zpracovatel archivní pomůcky: Eva Ulrichová

Počet stran: 10

Počet exemplářů: 4

Schválil: Mgr. Pavel Havlovič
dne 16. 1. 2019 – čj. SOAP/40-63/2019